

Fascismen i Italia

Bakgrunn, ideologi og regime

Forelesningens hovedpunkter

- Bakgrunn (1861-1919)
- Fra opposisjon til diktatur (1919-1926)
- Ideologiske grunnprinsipper
- Det fascistiske samfunnet (1926-1934)
- Imperium og undergang (1935-1943/45)
- Ulike tolkninger

Bakgrunn (1861-1919)

- Italia kun samlet i navnet i 1861, ytterligere fragmentering med industrialiseringen
- *Italia irredenta*
- Politisk, sosial og økonomisk krise, forsterkes etter krigen
- *Vittoria mutilata*
- Sterkt sosialistparti og delvis militant arbeiderbevegelse
- De liberales maktmonopol

Fra opposisjon til diktatur (1919-1926)

- Benito Mussolini og hans transformasjon?
- *Fasci di Combattimento* (mars 1919)
- Fra *arditi* til *squadristi*
- Fascistenes aktivisme og kampen mot venstreopposisjonen
- Fra bevegelse til parti (*Partito Nazionale Fascista*)
- Mussolini blir statsminister (oktober 1922)
- Krise i fascistbevegelsen 1923-1924

Fra opposisjon til diktatur (1919-1926) II

- Ulike posisjoner:
  - moderate revisjonister
  - nasjonale syndikalister
  - nasjonalister og høyre-radikale
- Matteottikrisen (juni 1924)
- Gradvis innføring av diktaturet fra januar 1925

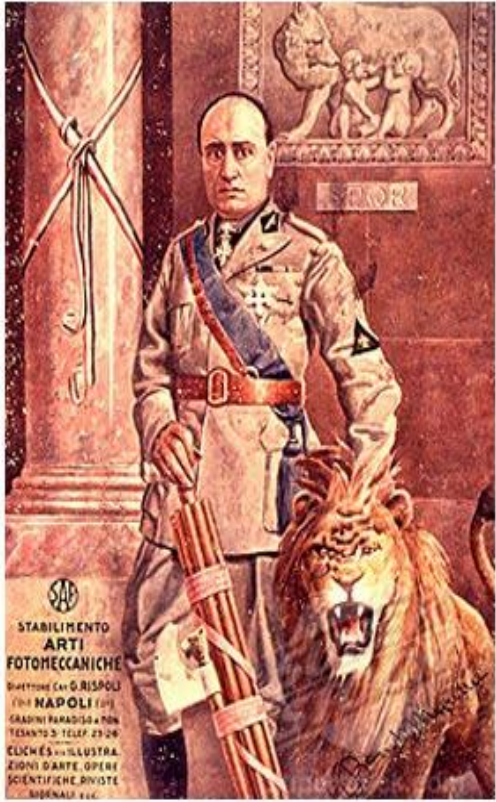

Ideologiske grunnprinsipper

- Teori < aktivisme
- Revolusjonært brudd med det liberale demokratiet
- Den tredje vei mellom sosialisme og kapitalisme?
- Partiet < staten
- Kollektivism og mobilisering av nasjonen
- Skape ”det fascistiske mennesket”
- Betoningen av åndelige verdier
- Bruken av myter og ritualer

Det fascistiske samfunnet (1926-34)

- Partiet vs. staten
- Den korporative staten
- Konkordatet med kirken i 1929
- Mussolinis personkult
- En kulturell revolusjon?
- Nasjonal syndikalisme, produktivisme og autarki
- Ingen revolusjon, men et autoritært kompromiss?

Imperium, krig og undergang (1934-1943/45)

- En aktiv og revisjonistisk utenrikspolitikk
- Vold, kamp og militære dyder
- Krigen mot Etiopia (1936) og radikaliseringen av regimet
- Forholdet til Hitler og nasjonalsosialismen
- Militarisme men intet militære?
- Krigsmotstand og misnøye med regimet
- Salòrepublikken 1943-1945

Ulike tolkninger

- Fascismens rolle for vår forståelse av totalitarisme
- Samtidens fortolkning av fascismen
- Arendt: Ingen terror, ingen totalitarisme
- De Felice: Fascismen var totalitær, men ikke Mussolini
- Gentile: Politisk religion og pioner for det totalitære
- Imperialismen og det totalitære
- Sørensen: Totalitære visjoner men ikke realiteter?